ILUSTROWANE
WIADOMOŚCI FILATELISTYCZNE

MIESIĘCZNIK

Nr. 17 POZNAŃ, LUTY 1933 Rok III

WYDAWNICTWO I NAKŁAD
DOMU FILATELISTYCZNEGO
JAN
WITKOWSKI
POZNAŃ I
SKRYTKA POCZTOWA 370

NOWY NAKŁAD!

Na ogólne życzenie przystąpiliśmy do wydania nowego nakładu albumów **„BLANCO“** z kartkami siatkowanemi, które były zupełnie wyczerpane.

Idąc z prądem czasu przeprowadziliśmy również rewizję ceny, którą mimo wysokich kosztów i niesprzyjających u nas warunków

zniżyliśmy

na **tylko** zł **12,75** za album **70** kart

„ „ „ **15,75** „ „ **100** „

brutto

sądząc, że tak wydatna zniżka zachęci szersze koła filatelistów do używania nowych albumów **„blanco“**, które są **najidealniejszym** albumem dla każdego zaawansowanego zbieracza.

Próba każdego napewno zadowoli!

Uwaga: Albumy „blanco“ są formatu albumów polskich w trwałej płóciennej okładce spięte systemem śrubowym.

Wybory

w znaczkach

POLSKI

tylko wdłg. mankolisty

EUROPY

i

ZAMORZA

wysyłamy za podaniem Ia referencji.

Specjalnością naszą jest wykonanie wyborów do wglądu bez obowiązku kupna **znaczków polskich** wdłg. nadesłanej listy braków.

PRÓBA KAŻDEGO ZADOWOLI!

KUPUJEMY

za gotówkę

dla powiększenia naszych zapasów

ZNACZKI POLSKIE:

2 miljony franco
lepsze wartości Krakowa
Poznań 5/2 fen.
Czerwony Krzyż
K. O. M. W. I. wydanie
Levant I (matowy)
Korpus 10/7 i watrości inne
Zawiercie I. wydanie
Sosnowiec.

Oferty po cenach najniższych prosimy nadesłać odwrotnie!

Nieżądanych znaczków prosimy bez uprzedniego porozumienia nie przesyłać.

ILUSTROWANE WIADOMOSCI FILATELISTYCZNE

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY SPRAWOM FILATELISTYKI

Adres Redakcji i Administracji: Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 15

Prenumerata za I. półrocze: styczeń — czerwiec 1933 r. w kraju . . . . zł. **2,75**

„ „ „ „ „ „ „ zagranicą . . . . zł. **3,50**

Wychodzi co miesiąc za wyjątkiem miesięcy letnich.

Wszelkie wpłaty należy kierować do P. K. O. na konto Nr. 208.547
z dopiskiem „Za prenumeratę Ilustrowanych Wiadomości Filatelistycznych"

Wszelką korespondencję dotyczącą Redakcji i Administracji „Ilustr. Wiad. Fil." należy nadsyłać oddzielnie.

Nr. 17 LUTY 1933 **Rok III**

PROF. STAN. MIKSTEIN — DR. MIECZ. RYCHLIK

Kraków.

Zastosowanie promieni ultrafioletowych do badania polskich znaczków pocztowych.

Oko ludzkie odczuwa jako światło fale elektromagnetyczne o długości w zakresie od 0·000765 do 0·000390 mm. Ten zakres fal obejmuje wszystkie barwy tęczy od czerwonej aż do ciemno-fioletowej, które zmieszane w odpowiednim stosunku natężenia, lub odpowiednich barwach, dają jako rezultat t. z. światło białe.

Oprócz powyższego zakresu fal świetlnych znajdują się w świetle słonecznem także i inne dłuższe i krótsze fale, nie działające już na oko jako światło, lecz tylko na różne przyrządy jak termometry i płyty fotograficzne, lub wywołujące pewne zjawiska fizyczne i chemiczne. Do naszych celów interesować nas będą tylko fale krótsze leżące poniżej długości 0·000390 mm., które jako występujące w widmie poza barwą fioletową zwiemy krótko ultrafioletowemi.

Promienie ultrafioletowe, mimo że nie działają na oko i nie są dlatego widzialnemi, oprócz zdolności działania na płytę fotograficzną, zamiany tlenu na ozon oraz wywoływania innych procesów chemicznych, podniecają różne ciała do wydawania promieni widzialnych, których barwa jest w ścisłej zależności od składu chemicznego tych ciał.

To wysyłanie promieni widzialnych o różnej barwie przez ciała, na które padają promienie ultrafioletowe nazywamy fluorescencją. Ponieważ fluorescencja, a właściwie barwa wysyłanych przez dane ciało widzialnych promieni, zależy wyłącznie od składu chemicznego tego ciała, przeto za pomocą tych promieni możemy w pozornie — jednakowo wyglądających w zwykłym świetle ciałach wykazać bez ich uszkodzenia, lub zniszczenia odmienność składników chemicznych czy też budowy. Ciała jednakowe pod względem chemicznym, pod działaniem promieni ultrafioletowych wydają zawsze widzialne światło o tych samych barwach.

Ponieważ do fabrykacji falsyfikatów i naśladownictw prawie zawsze używa się odmiennego papieru, farb i innych przyborów, przeto za pomocą promieni

ultrafioletowych można w sposób bardzo prosty i łatwy wykazać te różnice, a tem samem oryginalność lub fałszerstwo. Nawet w pozornie jednakowych i oryginalnych znaczkach wydanych w ciągu dłuższego czasu, lub w większej ilości nakładów w pewnych odstępach czasu, zachodzą zmiany papieru, farby i wykończenia, przeto tez badania w świetle ultrafioletowem mogą również służyć do odróżnienia poszczególnych nakładów, czy też partyj przedrukowych. Szczególniejsze znaczenie może to mieć przy polskich znaczkach, drukowanych w kilku nakładach temi samemi kliszami, jednak na odmiennych papierach, pochodzących z różnych fabryk, jak to podaje w swej pracy p. W. Rachmanow (Die Postwertzeichen von Polen in Goldwahrung 1924 bis 1932. ogłoszonej w Postmarke).

Najtańszem źródłem promieni ultrafioletowych są promienie słoneczne, a uzyskać je można przez przepuszczenie światła słonecznego przez odpowiedni filter, który pochłania widzialne promienie, a przepuszcza tylko promienie ultrafioletowe. Odpowiedni aparat ukazał się nawet w handlu pod nazwą „Callophan" (Postmarke Nr. 245 z r. 1931). Promienie ultrafioletowe uzyskane ze światła słonecznego są jednak bardzo słabe, znaczną ich część pochłania bowiem atmosfera ziemska, a nadto korzystać z nich można przedewszystkiem przy dobrem oświetleniu słonecznem. Z tego też względu używa się najczęściej sztucznych źródeł dostarczających promieni ultrafioletowych, o czem bliżej pisano w Postmarke Nr. 255 z r. 1932.

Najlepszem sztucznem źródłem promieni ultrafioletowych jest t. z. lampa kwarcowa, w której dostarczają ich świecące pary rtęci przewodzące prąd elektryczny. Nazwa lampy kwarcowej pochodzi stąd, że do jej wyrobu nie używa się szkła jako nieprzepuszczającego promieni ultrafioletowych, tylko topionego kwarcu, doskonale przeźroczystego nawet dla najkrótszych promieni ultrafioletowych.

Do naszych badań używaliśmy specjalnej już odpowiednio zmontowanej lampy kwarcowej (Analysen-Quarzlampe) wyrobu Towarzystwa w Hanau, o filtrze przepuszczającym tylko promienie ciemno-fioletowe i ultrafioletowe o długości fali od 0·0004 do 0·0003 mm., a zatem eliminującym światło białe, które przytłumia efekty wywołane działaniem fal niewidzialnych, krótkich.

Jako materjału badanego użyliśmy znaczków polsko-rosyjskich z roku 1860—1865, znaczków poznańskich prowizorycznych z nadrukiem cyfr „5" i „10" oraz znaczków poczty lokalnej w Żarkach. Przy tych badaniach chodziło nam o stwierdzenie: 1) czy możliwem jest uzyskanie jakich cech mogących służyć do rozróżnienia choćby niektórych nakładów znaczków polsko-rosyjskich z lat 1860—1865; 2) czy i jakie różnice istnieją między występującemi w handlu znaczkami poznańskiemi o nadrukach cyfr „5" i "10", albowiem dotychczas niema żadnych kryterjów do odróżniania oryginałów i falsyfikatów tych znaczków, oraz 3) o uzyskanie cech do łatwego sposobu odróżniania masowo występujących falsyfikatów lokalnych znaczków poczty w Żarkach od rzadkich oryginałów.

Wygląd znaczków polsko-rosyjskich z r. 1860 w promieniach ultrafioletowych jest zupełnie odmienny od wyglądu ich tak w dziennem świetle jak i zwykłem sztucznem; nasilenie jednak natężenia względnie intenzywności poszczególnych barw jest mimo tego w związku z ich nasileniem w zwyczajnem świetle. Właściwy rysunek znaczka (pasudement, napisy i cyfry) wykonany w różnych odcieniach niebieskiej barwy, w świetle ultrafioletowem staje się znacznie jaśniejszy, jakby wypłowiały, o zasadniczej barwie jasno-niebieskiej, a odcieniach zielonkawym do seledynowego. Różowy lub karminowy kolor

środkowego owalu i poddruku pozostałej pewierzchni znaczka przybiera w świetle ultrafioletowem barwę brunatną do ciemno-czekoladowej, zależnie od natężenia czerwieni w zwykłem świetle.

W zwykłem oświetleniu papier tych znaczków biały a często nawet z odcieniem żółtawym, w świetle ultrafioletowem staje się a) biało-szarawy lub b) niebieskawy o jaśniejszym odcieniu, lub też c) ciemno-niebiesko-szary. Na nieużywanych znaczkach sztrychy gumowania stają się ciemno-brunatne i wybitnie odróżniają się od papieru, przyczem intenzywność i ciemny ich odcień zależy od grubości nałożenia gumy. Sztrychy gumy są widoczne nawet na przedniej stronie znaczka w postaci na przemian leżących ciemniejszych i jaśniejszych smug. To uwidocznienie sztrychów gumy na przedniej stronie znaczka zawdzięcza się jej wnikaniu i przesycaniu papieru. Przy prześwietlaniu promieniami ultrafioletowemi nawet znaczków nalepionych, występujące sztrychy gumy zaznaczają się ostremi konturami i wskazują znaczną różnicę w swej intenzywności zależnej od grubości warstwy gumy.

Pionowe prążkowanie papieru w świetle ultrafioletowem występuje jednostajnie na całej powierzchni znaczka, a różnica między prążkami jasnemi i ciemnemi nie jest tak wybitna jak między sztrychami gumy. Odróżnianie sztrychów gumy od prążkowania w promieniach ultrafioletowych jest stosunkowo łatwem, albowiem prążkowanie jest jednostajnem na całej powierzchni znaczka, o jednakowej szerokości pionowych prążków, natomiast sztrychy gumy mają różną szerokość, jedne z nich występują wyraźniej inne mniej wyraźnie, a bardzo często przebiegają nawet ukośnie.

W szczególności sześcioblok i parka tworzące prawą dolną część arkusza, a znajdujące się w zbiorach P. Dr. J. Tislowitza w Krakowie, o czem bliżej piszę w Ilustr. Kurjerze Filatelistycznym, wykazały w promieniach ultrafioletowych papier jasno-niebieski, prążkowanie papieru częściowo maskowane sztrychami gumy, a na dolnym i bocznym prawym marginesie szereg czarnych plamek i kropek niewidocznych w zwykłem świetle.

Z innych przypadkowych w czasie badania zaobserwowanych cech poszczególnych znaczków możemy wymienić: farba kasowników na używanych znaczkach była czarna nawet w wypadku czerwonego kasownika D. B. Tylko nieliczne kasowniki nie dawały zatłuszczeń, większość bowiem była otoczona wsiąkniętym w papier tłuszczem, pochodzącym z farby kasowników. Te zatłuszczenia zmieniały wygląd papieru z odcienia niebieskawego do szaro-niebieskawego na odcień biały względnie żółtawy, częściowo także i odcień barwy rysunku znaczków. Ta zmiana barwy tak papieru jak i rysunku znaczków na odcień żółtawy świadczy, że jako dodatku do farby kasowników używano tłuszczów względnie olejów pochodzenia roślinnego lub też zwierzęcego a nie olejów mineralnych. Na odwrotnych stronach niektórych znaczków wstępowały plamy białe, względnie żółtawe, jako ślady po podlepkach służących do przytwierdzania tych znaczków w albumach, mimo że w zwykłym świetle nie było po nich ani śladu.

Na podstawie powyżej opisanych cech, występujących w świetle ultrafioletowem wykonaliśmy próbę określenia względnie rozróżnienia różnych nakładów z lat 1860 do 1865, których według dzisła p. W. Polańskiego miało być kilka. Do tego celu użyliśmy znaczków na oryginalnych listach o określonej dacie nadania względnie pisania. I tak badane znaczki na listach wykazały. w roku 1860 odcień papieru jasno-niebieskawy, kolor rysunku płowy, niebiesko-

seledynowy, środkowy owal czekoladowo-brunatny, papier gładki, w latach 1862—63, papier jaśniejszy biało-szarawy, odcień rysunku znaczka płowy, zielonkawo-niebieski, papier gładki o wybitnych sztrychach gumowania.
w latach 1864—65. Odcień papieru niebieskawo-szary, ciemniejszy niż w roku 1860, o prążkowaniu pionowym, rysunek znaczka o odcieniu zielonkawo-niebikskim podobnie jak w roku 1862. C. d n.

Austrja. Ukazały się tu cztery znaczki z okazji zjazdu „FIS", które przedstawiają zawodników narciarskich w różnych pozycjach

12+12 zielony
24+24 lila
30+30 czerwony
50+50 niebieski

Reprodukcję ich podamy w nastepnym numerze.

Gdańsk. Nowo wydana serja prowizorycznych znaczków opłaty składa się z następujących wartości:

5/40 fen. ultramaryna i czarny
10/60 „ „ i „
20/100 „ „ i „

Bułgarja. Ponieważ olimpjada bałkańska z r. 1931 przyniosła deficyt, wydano obecnie tą samą serję znaczków, które wtedy z powyższej okazji się ukazały w kolorach odmiennych, a mianowicie:

1 lew zielony
2 „ niebieski
4 „ ciemno-fioletowy
6 „ karminowy
10 „ brunatny
12 „ pomarańczowy
50 „ fioletowo-brunatny

Francja. Serję znaczków z rysunkiem siewczyni uzupełniono nowym znaczkiem 2 cent. o kolorze ciemno-zielonym.

Oprócz tego wydano dwa nowe znaczki z bieżącej serji, mianowicie:

40 cent. czerwono-lila
45 „ żółto-brunatny

Do serji ma być również wydana wkrótce nowa wartość za $3^1/_2$ fr.

Turcja. Serję znaczków z podobizną Kemal Paschy uzupełniono 6 nowemi wartościami za: 15, 20, 25, 30, 100 i 200 K

ZAMORZE.

Wyspy falklandzkie. 100-lecie przynależności do imperjum brytyjskiego upamiętniono wydaniem specjalnej serji pierwszorzędnie wykonanej. Serja ta składa się z 12 wartości od $^1/_2$ d. — 1 L

Sienkiewicz za kratą. Specjalistów znaczków polskich niewątpliwie zainteresuje osobliwość, która przyjęła się wśród filatelistów pod nazwą: „Sienkiewicz za kratą".
Chodzi tu o normalne znaczki 15 gr., które były przeznaczone dla automatów. Jak wiadomo do tego celu nie można drukować znaczków w arkuszach, lecz sporządza się je w rolkach. W każdej rolce ostatnie znaczki były zaopatrzone w kratkę unieważniającą je. Ponieważ automaty zostały szybko wycofane, chodzi tu oczywiście o okaz bardzo rzadki, tembardziej, że znaczki kratkowane miały być natychmiast zniszczone na poczcie.

Nowe znaczki.

Jak się dowiadujemy z źródeł miarodajnych, 30 gr. znaczek z podobizną Zwirki i Wigury ukaże się w połowie kwietnia br., natomiast znaczki 80 gr. i 1.20 zł. z okazji 400-lecia Wita Stwosza mają ukazać się dopiero w połowie czerwca.

Nakład znaczka 80 gr. ma wynosić 15 miljonów sztuk, a 1.20 zł. 2 miljony sztuk. Wartość 80 gr. ma być przystosowana do opłaty listów poleconych, która ulegnie obniżeniu w najbliższym czasie.

Ministerstwo Poczt i Telegr. zamówiło również znaczki urzędowe i to 30 miljonów w kolorze lila oraz 10 miljonów w kolorze czerwonym. Pierwsze mają służyć do przesyłek urzędowych zwykłych, drugie do poleconych, przyczem nie będą posiadały określonej wartości.

Wystawa Filatelistyczna w Toruniu.

1933 maj 1933.

Komitet wystawy ustalił na wystawę w czasie od 21. — 28. maja 1933 r., która się odbędzie z okazji 700-lecia m. Torunia i 10-lecia istnienia Związku Filatelistów w Toruniu następujący program:

Otwarcie wystawy nastąpi w dniu 21. V. 1933 r. (w niedzielę).

1. Wspólna msza św, w kościele św. Jana w Toruniu o godz. 9-tej.
2. Otwarcie wystawy w obecności komitetu honorowego i proszonych gości o godz. 13-tej.
3. Oprowadzenie gości po wystawie i zaznajomienie ich z eksponatami.
4. O godz. 14-tej otwarcie wystawy dla szerszej publiczności.
5. Wystawa będzie otwartą codziennie od godz. 9-tej do 18-tej, przyczem dyżury pełnić będą członkowie, jak również będą udzielać wyjaśnień co do eksponatów.
6. W trakcie wystawy przewidziane są odczyty z następującemi referatami:
   a) któtki zarys historji m. Torunia i istnienia Związku Filatelistów w Toruniu;
   b) wykład ogólny o filatelistyce i sposobie zbierania;
   c) wykład o najciekawszych i najrzadszych znaczkach;
   d) wykład o znaczkach polskich złotowych;
   e) wykład o znaczkach austjackich.
7. W dniach wystawy odbędą się posiedzenia Związku Filatelistów połączone z losowaniom znaczków co drugi dzień w lokalu związkowym hotel „Polonja" w Toruniu, Plac Teatralny, przyczem wstęp jest wolny tak dla członków jak i przybyłych gości i to od godz. 19-tej.
8. W sobotę dnia 27., w niedzielę 28. i w poniedziałek 29. V. 1933 roku odbędzie się zjazd ogólno-polski Związków Filatelistów w Polsce, którego program zostanie ustalony osobno.
9. W niedzielę dnia 28. o godz. 17-tej nastąpi zamknięcie wystawy i rozdanie nagród w obecności Jury.

Komitet wystawy zastrzega sobie prawo wprowadzenia zmian w powyższym programie, w wypadku, gdyby tego wymagały okoliczności. Aby umożliwić gościom zwiedzenie starożytności m. Torunia, przewidziane są wycieczki. Dla gości, którzy zapowiedzą swój przyjazd, będą zarezerwowane pokoje w hotelach „Polonja" i „Trzy Korony".

Wstęp na wystawę wynosić będzie 99 gr. od osoby, dla wycieczek 49 gr., dla szkół i szeregowych 25 gr., przyczem młodzież szkolna będzie otrzymywała upominki filatelistyczne.

Warunki dla wystawców na wystawie filatelistów w Toruniu w czasie od 21. V. — 28. V. br.

1. *Wystawa obejmuje następujące działy:*
   a) *Polska*
   b) *Państwa ościenne*
   c) *Reszta Europy*
   d) *Zamorskie*
   e) *Lotnicze*
   f) *Literatura i przybory filatelistyczne*
   g) *Dział pozafilatelistyczny (kasowniki i t. p.).*
2. *W wystawie mogą brać udział tak związki polskie jak i poszczególni filateliści, natomiast zagraniczni filateliści nie Polacy tylko za specjalnem porozumieniem.*
3. *Eksponaty zostaną umieszczone na stalugach, które dostarczy związek po cenie 25.— zł. łącznie z asekuracją. Rozmiary stalug są 120/170 cm. i obejmują obustronnie 56 kart formatu albumu „Witkowskiego" t. j. 24/29 cm. Karty umieszcza się pod szkłem na tekturze grubości 2 mm., którą dostarcza komitet*
4. *Eksponaty ubezpieczone zostaną od ognia i kradzieży w tow. ubezpieczeniowem na zbiorową polisę. O ile wystawca życzy sobie ubezpieczenia odrębnego, ponosi koszty oddzielnie, jako też załatwia sam formalności ubezpieczeniowe.*
5. *Koszty i ryzyko dostawy oraz zwrotu eksponatów przez komitet wystowowy ponosi wystawca.*
6. *Eksponaty winny być zgłoszone z podaniem ilości kart do dnia 15. III. 1933. na ręce komitetu wystawowego — adres adwokat Niklewski — TORUN, Szczytna 9.*
7. *Dostarczenie eksponatów winno nastąpić do dnia 1. V. br. na koszt i ryzyko wystawiającego. Zbiory przeznaczone na wystawę winny być umieszczone na czystych kartach, a znaczki muszą być pierwszorzędnej jakości z wyłączeniem podartych, falsyfikatów i t. p. Komitet zastrzega sobie decyzję co do umiesz-*

---

czenia eksponatu, jak również co do rozmieszczenia go w lokalu wystawowym i zakwalifikowania do poszczególnej grupy wystawowej także w katalogu wystawowym. Objekty winny być zaopatrzone w legendę. Ogólne napisy wskazujące nazwisko i rodzaj eksponatu zostaną wykonane jednolicie staraniem komitetu. Legendę należy utrzymać w miarę możności w języku polskim.

8. *Podczas wystawy będą się odbywały dyżury fachowe i oprócz nich dyżur policyjny.*
9. *O ile który z wystawców ma specjalne życzenia odnośnie rozmieszczenia eksponatów względnie w innych kwestjach winien to na piśmie uzgodnić z komitetem wystawowym, w przeciwnym razie bowiem, miarodajne będą wyłącznie niniejsze warunki i decyzje komitetu.*
10. *Najmniejszym objektem wystawowym może być $^1/_2$ stalugi t. j. 28 stron z tem jednak, że wystawcy między sobą uzgodnią wspólne umieszczenie eksponatów na tym obszarze. Wobec komitetu może występować tylko jedna osoba.*
11. *Przy zgłoszeniu eksponatu należy wpłacić od zgłoszonej karty 0,25 zł., resztę trzeba uiścić najpóźniej do dnia 1. V. 1933 r. jako ostatecznego terminu dostarczenia eksponatów. W wypadkach szczególnych może komitet dopuścić wyjątki, które mają znaczenie tylko wówczas, gdy są udzielone na piśmie.*
12. *Dla ewentualnych sporów z wystawcami właściwe są sądy toruńskie.*
13. *Uważa się, że każdy wystawca, który nadsyła zgłoszenie na eksponaty, godzi się temsamem na niniejsze warunki.*
14. *Wszelkie dalsze informacje komitet będzie zamieszczał w „Il. Wiad. Fil". w Poznaniu ew. w innej prasie.*

Komitet Wystawowy.

TADEUSZ GRYŻEWSKI.

Pierwsze Polskie Znaczki Lotnicze.

Do jednych z ciekawych znaczków polskich należą znaczki lotnicze 25 i 100 mk. wydane w roku 1921 z okazji uruchomienia poczty lotniczej, podczas Targów Poznańskich. Znaczki te są choćby z tego samego ciekawe, że wydało je prywatne towarzystwo, a uznało je Ministerstwo Poczt, dozwalając frankowanie nimi listów lotniczych.

Nim przejdę do omówienia historji tej poczty lotniczej, do opisu znaczków, oraz do zagadnienia, czy znaczki te powinny się znajdować w każdym zbiorze polskim, pozwolę sobie podać dokładny tekst umowy zawartej między Ministerstwem Poczt i Telegrafów, a Towarzystwem Komunikacji Powietrznej „Aerotarg" (tekst ten drukujemy za „Filatelistą" Nr. II. z 12 listopada 1921):

U M O W A

Działo się dnia 30 maja 1921 roku w Warszawie.

Między Towarzystwem Komunikacji Powietrznej „Aerotarg" Spółka z ogr.

poręką w Poznaniu, działających w osobie członków Zarządu pp. Głowackiego i Szewczykowskiego, na mocy plenipotencji z dn. 6. maja 1921 z jednej strony, a Ministerstwem Poczt i Telegrafów z drugiej strony została zawarta umowa treści następującej:

1. Towarzystwo „Aerotarg" po zorganizowaniu na koszt własny komunikacji powietrznej na kursach:
a) Poznań—Warszawa, i Warszawa—Poznań. b) Poznań—Łódź i Łódź—Poznań. c) Poznań—Gdańsk i Gdańsk—Poznań.
podejmuje się na czas trwania Targu poznańskiego t. j. od dnia 30 maja 1921 r. aż do odwołania przewozu na swych statkach powietrznych przekazywanych jej przez Zarząd pocztowy przesyłek pocztowych ilości dowolnej, nie przekraczającej jednak 100 kg. poczty listowej i 100 kg. poczty paczkowej od każdego z urzędów wymiany.

2. Zarząd pocztowy przekazuje Towarzystwu „Aerotarg" do przewozu li tylko przesyłki, nadawcy których tego zarządają i uiszczą oprócz normalnych należytości pocztowych zależnych od rodzaju przesyłek i należytości za doręczenie pospieszne (Express) jeszcze dodatkową opłatę przewidzianą w art. 5 niniejszej umowy za przewóz statkami powietrznemi

Opłaty pocztowe włącznie z opłatą doręczenie pospieszne, winne być uiszczane w całości przy nadaniu przez naklejenie na przesyłce wzgl. liście przesyłkowym znaczków pocztowych na odpowiednią kwotę, należytość zaś za przewóz statkami powietrznemi **przez naklejenie specjalnych znaczków Tow. „Aerotarg". wydanych kosztem i staraniem Tow. poza akceptowaniu wzoru przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów.**

Znaczki Tow. na listach przesyłkowych należy naklejać nie na pozostałej w urzędzie części blankietu, a na kuponie, wydanym odbiorcy.

Znaczki pocztowe unieważnia się za pomocą datownika urzędu pocztowego nadawczego, znaczki zaś Tow. „Aerotarg" za pomocą stempli tegoż Tow., których ono dostarczy urzędom Warszawa, Poznań, Łódź i Kraków, t. j. urzędom dokonywującym bezpośredniej wymiany ze statkami powietrznemi.

3. Przesyłki, przeznaczone do przewozu statkami powietrznemi, mogą być nadawane we wszystkich tych urzędach państwa, które będą zaopatrzone w znaczki Tow. przyczem nadawcy takowych będą uprzedzeni, iż do najbliższego punktu zbiornego (Warszawa, Poznań, Łódź, Kraków) przesyłki odesłane będą środkami zwykłemi, a tylko z punktów zbiornych statkami powietrznemi i za wynikłe wskutek tego ewentualne opóźnienie aniZarząd pocztowy, ani Tow. „Aerotarg" odpowiedzialności nie ponosi.

Przesyłki przesłane statkami powietrzemi, jako zaliczone do kategorji „Express" nie mogą być adresowane do miejscowości, leżących w pozamiejscowym okręgu doręczeń urzędów pocztowych. Przesyłki przeznaczone do przesyłania statkami powietrznemi nie mogą być wrzucane do skrzynek pocztowych, a winne być nadawane w urzędach przy okienkach, gdyż podlegają ścisłej rejestracji.

4. Za pośrednictwem statków powietrznych mogą być przesyłane: listy, kartki pocztowe, druki, papiery handlowe i próbki towarowe tak zwykłe jak i polecone i paczki jak zwykłe tak i wartościowe do wagi 10 kg. do wymiarów 70×50×50 cm. lub 60×60×60 cm. i do wartości 20 000 mk. Wykluczone są od przewozu statkami powietrznemi listy wartościowe i przekazy pocztowe wogóle, a paczki w obrocie między Polską a W. M. Gdańskiem.

5. Dodatkowa opłata za przewóz przesyłek statkami powietrznemi uiszczana znaczkami Tow. „Aerotarg" wynosi:

a) za listy do wagi 20 gr.	. .	25 mk.
„ „ „ „ 250 „	.	100 „
b) „ kartki pocztowe	. . . .	25 „
c) „ druki do wagi 250 gr.	. .	100 „
„ „ „ „ 1000 „	. .	200 „
d) „ pap. handl. do 1000 gr.		50 „
e) „ próbki tow. „ „ 5000 „		100 „
f) „ paczki do 1 kg.	. . . .	200 „
za każdy następny kg.	. .	100 „
g) prócz tego za każdą przesyłkę poleconą po	. . . . . .	400 „
za każde 1000 mk. zadeklarowanej wartości po	. . . .	200 mk.

6. Wszelkie spory jakie by wynikły z niniejszej umowy między Towarzystwem Komunikacji Powietrznej „Aerotarg" Sp. z o. p. w Poznaniu a Ministerstwem Poczt i Telegrafów będą rozpatrywane przez sądy znajdujące się w siedzibie Generalnej Prokuratorji R. P., względnie właściwego jej oddziału.

Na tem zakończono, a po przeczytaniu podpisano."

C. d. n.

Rozmaitości

Dyskusja na temat skatalogowania pieniędzy papierowych.

Pozwolę sobie zwrócić uwagę P. T. Redakcji i zbieraczy, czy oprócz działów znajdujących się w „Il. Wiad. Fil.“ nie należałoby zająć się działem banknotów — pieniędzy papierowych i ew. działem monet, gdyż w tej dziedzinie nie mamy żadnych katalogów — podręczników, a przecież co drugi filatelista zbiera banknoty lub monety. Jako zbieracz-filatelista posiadam zbiór banknotów liczący 424 sztuk każdy inny. Mimo to nie jestem pewny czy z danej serji wydania pewnego kraju czy miasta mam wszystkie należące egzemplarze.

Oddając te parę słów pod dyskusję, mam na myśli czyby przy wspólnej pracy i pomocy redakcji nie można było zgrupować banknoty według wydań a następnie skatalogować. najpierw np. wydania na ziemiach polskich. Według mojego zdania katalog taki winien zawierać odbitki poszczególnych banknotów z prawej i lewej strony, krótki opis wymiarów, koloru i specjalnych cech, a następnie winien nam służyć jako pomoc w zbieraniu, w zamianie banknotów i w zamianie banknotów na znaczki. Pożądana byłaby na wstępie katalogu krótka historja pieniądza papierowego.

Przypuszczam, że katalog taki mógłby być wydawany stopniowo np. w formie dodatku do „Il. Wiad. Fil.“, co zwiększyłoby naszą lekturę, a temsamem uniezależnilibyśmy się od zagranicy nie łamiąc przytem języka ojczystego. S. M.

Szwajcarja. Zapewne filatelelistów zainteresuje wiadomość, że szwajcarskie władze pocztowe wycofały z obiegu wielką ilość znaczków. Zatem z dniem 1. stycznia straciły wartość. Znaczki wydania 1907—8 z podobizną Wilhelma Tella i Helwecji, drugie wydanie z popiersiem Helwecji z r. 1909, wreszcie wszelkie znaczki nadrukowe, które ukazały się w czasie od r. 1915—30. To samo tyczy się pocztówek z wydrukowanemi znaczkami tych samych wydań.

Zmiana placówki wydawnictwa filatelistycznego.

Wychodzący dotąd „Ilustrowany Kurjer Filatelistyczny“ we Lwowie pod redakcją p. inż. Jerzego Zadurowicza, jak się dowiadujemy, będzie wydawany w Kołomyji. Ze swej strony życzymy dalszego i pomyślnego rozwoju wspomnianemu czasopismu filatelistycznemu.

Stowarzyszenia

Klub Filatelistów w Kołomyji.

Walne zebranie tutejszego klubu odbyło się 12. I. br. o godzinie 19-tej wieczorem w własnym lokalu. Na wniosek jednego z członków klubu uchwalono skład zarządu taki sam jaki był w roku ubiegłym, t. j. prezes — Jan TRACZ, zastępca — Karol Goertz, sekretarz — Czesław Leszczyński, skarbnik — Władysław Sozański i członek Jan Chrapływy; do komisji rewizyjnej weszli: Ludwik Feral i Dr. Pordes Jakób.

Zebrania odbywają się co poniedziałek od godziny 18-tej—20-tej w lokalu, gdzie mieści się również bibljoteka dzieł filatelistycznych Klub liczy 20 członków i z każdym rokiem ilość ich się powiększa.

Sprawozdanie z walnego zebrania Śląskiego Związku Filatelistów, Katowice.

W myśl statutu odbyło się dnia 12. 12. 32 r. walne zebranie Śląskiego Związku Filatelistów, w Katowicach z następującym porządkiem obrad:

1. zagajenie,
2. wybór prezydjum,
3. odczytanie protokułu zebrania organizacyjnego,
4. sprawozdanie prezesa oraz komisji rewizyjnej i udzielenie absolutorjum zarządowi,
5. wybór zarządu, komisji rewizyjnej i sądu honorowego,

6. ustalenie wysokości składek na rok 1933,
7. wolne wnioski.

Walnemu zebraniu przewodniczył radca Jan Benisz. Na propozycje komisji matki wybrano Zarząd w następującym składzie:

L. Żmidziński, prezes,
Dyrektor, prof. T. Sterna, wiceprezes,
Wład. Szyler, sekretarz,
Józef Koza, zast. sekretarza,
E. Zamarski, skarbnik,
A. zum Busch, kierownik sekcji wymiany,
R. Smereczański,
P. Urbanek, komisja rewizyjna,
P. Kwiatkowski,
Inż. Z Sojecki,
Por. Fr. Podgórecki, sąd honorowy.
R. Straub,

Ponadto Zarząd został upoważniony do unieszkodliwienia przez dobicie pieczątki „Falsyfikat" wszystkich znaczków, które jako falsyfikaty przez rzeczoznawców zostaną rozpoznane. Uchwała ta ma służyć jako ostrzeżenie dla niesumiennych handlarzy przedewszystkiem znaczków polskich.

Wpisowe uchwalono w wysokości zł. 3.00, składka roczna wynosi zł. 10,00.
Adres Związku: Katowice-I., ul. Polna 9.
„ kier. sekcji wymiany: Katowice-I., ul Polna 3b.

Rozrywki

6 12 10 5 8 3 10 12 7 14 12

17 15 12 5 **21** 16 5 18 5 3 19

9 4 20 8 5 15 12 13 4 8 2 5 19 8 5

1 4 10 20 21 5 2 11 20 8 5 2 5 6 12 10 5 8 13 10 12 20 8 11 14 9 15 5

2 8 4 19 22 15 12 22

1 4 2 4 17 9 13 15 12 13 18 13 18 9 5 10 13 23 11 8 11 10 21 4

4 17 9 3 12 4 19 4 2 13 24 4 2 11 20 12 25 21 22

1 4 10 20 21 12 14 26 6 12 10 5 8 13 10 12 20 8 21 2

9 24 25 5 20 9 5 18 14 12 13

20 2 27 18 22 17 9 12 5 25 2 2 11 20 8 5 2 12 13

15 5 17 20 11 25 5 18 14 12 13

20 21 25 5 17 21 12 15 5 19 13 14 9 2 11 20 8 5 2 11

W miejsce liczb należy wstawić litery według podanego klucza.

Wyrazy pomocnicze:

4, 7, 15, 12, 21 = narzędzie bednarskie,
6, 19, 11, 9 = gatunek konia,
24, 25, 27, 2, 21, 5 = tama poprzeczna,
16, 13, 17, 18, 22, 16 = ośrodek (fiz.),
1, 5, 14, 26, 8 = egipska bogini niszczących sił przyrody,
23, 10, 13, 3 = wgłębienie w skale.

1										×
2	×								×	
3		×						×		
4			×				×			
5				×		×				
6					×					
7				×		×				
8			×				×			
9		×						×		
10	×								×	
11										×

Łamigłówka.

1. dom muzyczny, 2. zawód, 3. nazwisko przekształcone z imienia, 4. zwolennik partji królewskiej, 5. dawni listonosze, 6. miasto w Niemczech, 7. bogacz, 8. składnicowy (2. p.) 9. państwo zależne od Ligi Narodów, 10. można go widzieć w kościele, 11. dobroczynność.

Miejsca oznaczone krzyżykami dadzą rozwiązanie.

OD REDAKCJI.

Na skutek zapytywań naszych P. T. Czytelników podajemy do wiadomości, że „Ilustrowane Wiadomości Filatelistyczne" wychodzą zasadniczo około 25 każdego miesiąca.

W bieżącym miesiącu, ze względu na zbyt późne nadesłanie nam części materjału aktualnego, opuściły prasę drukarską z kilkudniowem opóźnieniem.

Redaktor i Wydawca Jan Witkowski, Ratajczaka 15. m. 24.

MIESIĄC
TANICH ALBUMÓW i KATALOGÓW

tylko od 2. III. — 5. IV. 1933

Album do znaczków polskich

zamiast 19.50 **tylko 15.50**

franko (bez opłaty pocztowej),

Katalog znaczków polskich

zamiast 3.75 **tylko 2.50**

franko (bez opłaty pocztowej).

Dla zachęcenia naszych czytelników wprowadzamy powyższą zniżkę i zaznaczamy, że po tym terminie będą obowiązywały stare ceny.

Należność płatna na P. K. O. 208.547.

PROSIMY WIĘC WE WŁASNYM INTERESIE

ZAMÓWIENIE NADESŁAĆ ODWROTNIE!

DOM FILATELISTYCZNY, JAN WITKOWSKI - Poznań I.

BIURO: Fr. Ratajczaka 15 m. 24 (Pasaż Apollo). — Skrytka pocztowa 370.

DRUK „POL' POLSKA FABRYKA WYROBÓW PAPIEROWYCH Sp. z o. o. POZNAŃ, GROBLA 14.